

Mihai Eminescu - Profilul spiritual

Inca de la primele poezii Mihai Eminescu a surprins contemporaneitatea cu genialitatea sa lirica, in care cuprinde la un loc intreaga spiritualitate romaneasca, regasindu-se aici sufletul poporului, al sramosilor si al viitorimii.

Mihai Eminescu avea o fire imprezibila, producand totdeauna o impresie puternica si neobisnuita asupra celor care-l cunosteau, atat prin infatisare cat si prin gesturile sau prin privirea sa "cufundata-n ceruri-nalte", visatoare, solitara. Detasat de lumea materiala a intereselor marunte, Eminescu este totodata preocupat de starea meschina a societatii in care trebuia sa traiasca, iscand cele mai variate controverse. Imaginea lui s-a reflectat in constiinta publica in mod contradictoriu, boem si neinteles, sociabil sau insingurat, muncind si citind enorm, poetul nu avea cum sa se inscrie in cotidian, in obisnuit.

Vasta sa cultura, formatia sa intelectuala si spirituala, inteligenta iesita din comun, memoria impresionanta construiesc o personalitate covarsitoare, un "om al timpului modern", pe care Titu Maiorescu l-a intuit dupa aparitia a numai trei poezii: "Cu neobosita lui staruinta de a ceti, de a studia, de a cunoaste, el isi inzebra fara preget memoria cu operele insemnate din literatura antica si moderna".

Cunoscator al filosofiei, in special al lui Platon, Kant si Shopenhauer, si nu mai putin al credintelor religioase, mai ales al celei crestine si budiste, este admirator al "Vedelor", pasionat pentru operele poetice din toate timpurile, posedand stiinta celor publicate pana astazi din istoria si limba romana.

Previziunea lui Titu Maiorescu, aceea ca secolul al 20-lea va incepe "sub auspiciile geniului lui" s-a adeverit, Eminescu generand o emotie cu totul aparte asupra scriitorilor care-l urmeaza, deoarece el a reusit sa exprime specificul spiritual al neamului romanesc.

Dragostea lui Eminescu pentru folclorul romanesc este vizibila in toate poeziile sale, transparand prin toti porii creatiei si simtirii lirice, fapt recunoscut si de exegezii straini, ca Rosa Del Conte, care afirma ca "nu este putin ceea ce datoreaza gandirii occidentale cultura lui Eminescu, dar cuvantul liric in care se transfigureaza lumea lui este scos din izvoarele traditiei autohtone." ("Eminescu sau despre Absolut"-1962).

Pasiunea lui pentru istorie, ilustrata increatia poetica si marturisita prin preocuparea permanenta si neobosita pentru cunoasterea trecutului si neamului romanesc este inca o coordonata majora a formatiei spirituale a celui mai mare poet care a venerat vreodata pe cei din care s-a nascut:

"Trecutul e in mine si eu sunt in trecut
Precum traieste cerul in marea ce-l respira".

Patriotismul sau inflacarat reiese si din marturisirea incarcata de admiratie pe care o face poetul intr-o scrisoare trimisa junimistului Gh.Panu: "...in lumea asta nu e nimic mai interesant decat istoria

poporului nostru,trecutul lui,tot-tot este un sir neintrerupt de martiri."

Mihai Eminescu sta,in literatura universala,alaturi de cei mai mari poeti nationali ai altor tari,ca Dante, Goethe,Shelley,Victor Hugo.Constient de valoarea marilor poeti ai lumii,din ale caror opere "luceafarul poeziei romanesti"si-a hranit setea spirituala,Eminescu l-a creat marelui Shakespeare o oda emotionanta,incarcata de forta veneratiei:

"Ca Dumnezeu te-arati in mii de fete
Si-nveti ce-un ev nu poate sa invete
(...)
Tu mi-ai deschis a ochilor lumina,
M-ai invatat ca lumea s-o citesc,
Gresind cu tine chiar,iubesc greseala:
S-aduc cu tine mi-este toata fala."("Cartile")

Mihai Eminescu concentreaza continuitatea culturii si literaturii romane,atat prin bogatia ideilor cat si prin innoirea limbajului poetic,despre care Ion Coteanu afirma ca poetul nu a intemeiat un limbaj artistic,"ci l-a reintemeiat,dandu-i o factura si un spirit atat de nou,incat este modern si astazi."